

1. YLEISTÄ

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja yliopisto ovat yliopistolain (558/2009) 48 §:n 1 momentin nojalla sopineet yliopiston toiminnalle asetettavista tavoitteista. Sopimuksessa asetetut tavoitteet on johdettu hallitusohjelmasta, hallituksen toimintasuunnitelmasta sekä muista eduskunnan ja valtioneuvoston korkeakouluille asettamista strategisista tavoitteista.

2. KORKEAKOULULAITOKSEN YHTEISET TAVOITTEET JA KORKEAKOULUKOHTAISET TOIMENPITEET

Tavoitetila 2025

Suomalainen - nykyistä laadukkaampi, kansainvälisempi, vaikuttavampi ja tehokkaampi - korkeakoululaitos on vuonna 2025 kansainvälisesti kilpailukykyinen, mahdollistaa korkeaan osaamiseen perustuvan suomalaisen yhteiskunnan ja toimintatapojen uudistumisen sekä tuottaa osaamista ja uutta tietoa globaalien, usein monialaisten ongelmien ratkaisemiseen. Korkeakoulut ja tiedelaitokset ottavat toiminnassaan ennakoivasti huomioon toimintaympäristön muutokset, kuten digitalisaation, kansainvälistymisen ja väestökehityksen.

Suomalaiset yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat kansainvälisesti vahvoja ja kilpailukykyisiä toimijoita. Korkeakoululaitos muodostuu korkeatasoisista, vahvuusalueilleen profiloituneista yliopistoista ja ammattikorkeakouluista. Näiden osaaminen täydentää toisiaan siten, että yhteiskunnan ja työelämän erilaisiin tarpeisiin vastataan. Korkeakoulujen toiminnassa korostuvat sivistystehtävä, yhteiskuntavastuu ja vaikuttavuus, kestävän kehityksen periaatteet, eettinen toimintatapa sekä hyvän tieteellisen käytännön noudattaminen. Laatua on vahvistettu kansainvälistymällä, digitalisaatiota hyödyntämällä sekä toimintaa modernisoimalla. Opintopolkuja on joustavoitettu, tieto on avointa ja infrastruktuurit yhteiskäytössä. Suomeen muodostuu tutkimuksen huipulla toimivia yliopistoja ja kaikissa yliopistoissa on kansainväliselle tasolle yltäviä tutkimusaloja. Ammattikorkeakoulujen soveltava tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta tukee entistä vahvemmin koulutusta ja luo edellytyksiä pk-yritysten sekä yksityisen ja julkisen sektorin palvelujen uudistumiselle.

Korkeakoulut ennakoivat ja tukevat yhteiskunnan, kulttuurin ja työelämän uudistumista ja turvaavat tarvittavan korkeakoulutetun työvoiman saatavuuden, ottaen huomioon pienevän nuorisoikäluokan sekä työ- ja elinkeinoelämän ja yhteiskunnan muutosten vaikutukset alakohtaisiin koulutustarpeisiin. Korkeakoulut vahvistavat osaamisellaan eri toimijoita yhdistäviä alue- ja alakohtaisia innovaatio- ja osaamiskeskittymiä. Nämä edistävät alueiden omiin vahvuuksiin ja kilpailuetuihin perustuvaa älykästä erikoistumista sekä uusien kasvualojen vahvistumista. Samalla hyödynnetään alueiden osaamispotentialia korkeakoulujen toiminnan kehittämisessä.

Korkeakouluyhteisö heijastaa väestön moninaisuutta ja sen toiminnassa toteutuu yhdenvertaisuus ja tasa-arvo.

Korkeakoulut vahvistavat vaikuttavuuttaan erityisesti lisäämällä osaamisen ja tutkimustulosten laajempaa hyödyntämistä, kaupallistamista, osaamisen vientiä, elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia sekä yrittäjyysvalmiuksia ja -edellytyksiä. Korkeakoulut avaavat laajasti tutkimuksen tuloksia ja kehittävät aktiivisesti uusia toimintamalleja osaamisen siirtämiseksi yhteiskuntaan.

Korkeakoulujen ja opetus- ja kulttuuriministeriön tietojärjestelmät ovat yhteentoimivia. Tietojen ja käsitteiden yhteismitallisuus sekä valtakunnallinen tietovaranto tukevat korkeakoulujen toimintaa ja ministeriön ohjausta.

Korkeakoulut ovat lisänneet kansainvälistä vaikuttavuutta ja näkyvyyttä strategisesti valituilla alueilla hyödyntäen keskinäistä yhteistyötä ja verkottumista. Korkeakoulut hyödyntävät monipuolisesti eurooppalaisen korkeakoulutus- ja tutkimusalueen sekä Team Finland -toiminnan mahdollisuuksia.

Vahvat korkeakouluyksiköt osaamisen uudistajina

Korkeakoulut jatkavat alakohtaista ja alojen välistä toiminnallista ja rakenteellista kehittämistä osaamisen kokoamiseksi ja epätarkoituksenmukaisten päällekkäisyyksien purkamiseksi. Korkeakoulut profiloituvat, selkeyttävät ja tiivistävät yhteistyötä ja työnjakoa niin keskenään kuin tutkimuslaitosten kanssa koulutuksessa, tutkimuksessa, tukipalveluissa, rakenteissa ja infrastruktuureissa. Syvenevällä yhteistyöllä tuetaan voimavarojen tehokasta käyttöä ja laadun vahvistamista. Kansalliset ja kansainväliset strategiset kumppanuudet vahvistavat korkeakoulujen profiileja. Korkeakoulut keskittävät voimavaroja harvempiin, vaikuttavampiin ja taloudelliselta kantokyvyltään vahvempiin toiminnallisiin yksiköihin. Tämä edellyttää myös poisvalintojen toteuttamista korkeakouluissa.

Turun yliopisto siirtyy yksikkö- ja tiedealajahjaisesta tutkimuksesta kohti verkostotyyppistä joustavasti muutoksiin mukautuvaa toimintatapaa, jota tuetaan korkeatasoisilla kotimaisilla ja kansainvälisillä strategisilla kumppanuuksilla.

Turun yliopisto ja muut Turun seudulla toimivat korkeakoulut (ÅA, TuAMK, Novia, Diak ja Humak) tehostavat voimavarojen käyttöä tarkoituksenmukaisella työnjaolla, yhteistyöllä ja tilaratkaisuilla. Eri sektorien yhteistyön esteitä puretaan ja opintopolkua kehitetään joustaviksi. Turun yliopisto ja Åbo Akademi syventävät yhteistyötä erityisesti vahvuusaloillaan ja innovaatiotoiminnassaan.

Yliopisto sopii tekniikan alan yliopistokoulutusta tarjoavien yliopistojen kanssa tekniikan alan yhteistyöstä ja työnjaosta siten, että toiminnan epätarkoituksenmukaista päällekkäisyyttä puretaan ja yhteistyötä lisätään erityisesti kalliiden tutkimusinfrastruktuurien hankinnassa ja käyttämisessä.

Turun yliopisto on saanut kaikilla neljällä tähän mennessä päätetyllä hakukierroksella Suomen Akatemian yliopistojen profiloitumisen tukemiseen tarkoitettua rahoitusta, ja on käyttänyt samaansa rahoitusta erityisesti verkostotyyppisen toiminnan kehittämiseen. Pilotteina ovat toimineet Digitaaliset tulevaisuudet sekä Meri ja merenkulku -kokonaisuudet, jotka ovat luonteeltaan hyvin monitieteisiä. Jälkimmäisessä on tehty yhteistyötä myös Åbo Akademin kanssa. Temaattisten kokonaisuuksien organisoitumista on tuettu mm. nimittämällä kolmelle temaattiselle alueelle (Digitaaliset tulevaisuudet, Meri ja Merenkulku, Kulttuurinen muisti ja yhteiskunnan muutos) monitieteiset johtoryhmät ja tukipalveluna koordinaattori. Profiloitumisen myötä on myös tunnistettu, että esim. aineistojenhallinnan parantaminen ja tietotekninen tukeminen hyödyttävät kaikkia tutkimuksen temaattisia kokonaisuuksia. Myös Lääkekehitys ja diagnostiikka -kokonaisuus on yhteinen Åbo Akademin kanssa, ja nivoutuu osaksi alan laajaa alueellista osaamiskeskittymää nimeltä Health Campus Turku (Terveyskampus Turku). Health Campus toimintoina on myös edistetty. Turun alueen korkeakoulujen yhteisiä tavoitteita tutkimusaineistojen hallinnassa, em. tutkimuslaitteiden laajempaa hyödyntämistä sekä Turun yliopiston ja sairaanhoitopiiriin eettisten toimikuntien työnjaon selkiyttämistä.

Turun yliopistossa on otettu käyttöön OpenIris-tutkimuslaitetietokanta. OpenIris-järjestelmän kautta voi varata laiteaikaa, pyytää laskutuksen ja seurata laitteiden huoltotarpeita. OpenIris-järjestelmä on juuri laajentumassa myös Åbo Akademin, Turun ammattikorkeakoulun ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin

Turun yliopisto ja THL ovat tiivistäneet yhteistyötään vuoden 2018, ja yhteinen Invest-lippulaiva (osana Lapset, nuoret ja oppiminen -kokonaisuutta) on aloittanut toimintansa 2019.

Eri tieteenalojen välisen yhteistyön lisäämiseksi perustettiin yliopiston kehittämisspalveluiden organisoinnin yhteydessä vuoden 2017 alusta tutkimusedellytysten kehittämisestä vastaava tutkimushallinnon asiantuntijoista koostuva Tutkimusedellytykset yksikkö. Yksikön tehtävänä on helpottaa tutkijoiden välistä vuorovaikutusta ja yhteistyötä sekä välittää tietoa tutkimuksesta ja lisätä tutkimuksen avoimuutta ja tiedon käytön kulttuuria. Lisäksi tutkimushallinnon asiantuntijat toimivat tiedekunnissa dekaanin ja varadekaanin tukena tutkimuksen kehittämisen tehtävissä. Turun yliopisto on saanut kaikilla neljällä tähän mennessä päätetyllä hakukierroksella Suomen Akatemian yliopistojen profiloitumisen tukemiseen tarkoitettua rahoitusta, ja on käyttänyt saamaansa rahoitusta erityisesti verkostotyyppisen toiminnan kehittämiseen.

Turun yliopisto ja Åbo Akademi ovat aloittaneet luonnontieteen ja tekniikan alojen strategisesen kehittämisen yhteisellä Scientia Aboensis -hankkeella, joka koostuu kolmesta osakokonaisuudesta; koulutusyhteistyö, yhteiset tilaratkaisut ja yhteiset tutkimusinfrastruktuurit. Koulutusyhteistyössä siirrytään asteittain yhteiseen englanninkieliseen maisteri- ja tohtorikoulutukseen. Tilojen käytön optimoinnissa tavoitteena on saman alan yksiköiden henkilöstön sijoittaminen yhteisiin tiloihin. PET- ja BTK-laitosten ohella ICT-laitokset ja geologian laitokset toimivat jo yhteisissä tiloissa. Näiden lisäksi Suomen yliopistokiinteistöt Oy rakentaa parhaillaan Yliopistomäelle yhteiskäyttöistä Aurum-rakennusta, johon sijoittuu jatkossa ÅA:n luonnontieteiden oppiaineita sekä Turun yliopiston Kemian laitos.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, alueen korkeakoulut sekä terveyden ja lääketuotannon ja -kehityksen piirissä toimivat yritykset ovat perustaneet Turun terveyskampuksen - Health Campus Turku -klusterin (HTC). Tavoitteena on kehittää monialainen osaamiskeskittymän lääketieteeseen, terveyteen ja hyvinvointiin liittyvillä aloilla, joka tarjoaa ainutlaatuisia mahdollisuuksia tutkimukselle, innovaatioille ja yritys-yhteistyölle. Parhaillaan on alkamassa terveyskampuksen testialustojen yhteydenotto- ja asiakastietojärjestelmän kehitystyö ja käyttöönotto yritys-yhteistyön helpottamiseksi ja edistämiseksi. Lisäksi tavoitteena on kehittää perinteiset tieteenrajat ylittävää osaamista, joka vastaa mm. sote-uudistuksessa esiin nouseviin haasteisiin. Terveyskampus muodostaa koulutuskeskittymän, jossa sairaanhoitopiiri, yliopistot ja ammattikorkeakoulut toimivat yhdessä. HCT lisää synergiaa ja edistää tutkijoiden, opettajien ja opiskelijoiden yhteistoimintaa. Moniammatillisessa yhteistyössä opiskelijat oppivat potilas- ja asiakaslähtöisyyttä sekä ryhmän jäsenenä vaadittavia vuorovaikutustaitoja. Toiminnan keskiössä on keväällä 2018 käyttöön otettu Medisiina D -rakennus, jossa on yliopiston, ammattikorkeakoulun ja sairaanhoitopiirin tiloja. Kampus muodostaa maan suurimman moniammatillisen koulutuskeskittymän.

Yliopisto on toteuttanut yhteistyössä Tampereen teknillisen yliopiston (nyt Tampereen yliopisto); Åbo Akademin ja Turun ammattikorkeakoulun kanssa määräaikaista hanketta, jossa Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa koulutetaan konetekniikan ja automatiikan/robotiikan diplomi-insinöörejä. Koulutus toteutetaan maisteriohjelmalla. Ensimmäisestä aloituksesta (syksy 2016) on toistaiseksi valmistunut 8 diplomi-insinööriä. Käynnistetty koulutus ei kuitenkaan ratkaise sitä, että alueen yrityksille ei ole tarjolla riittävästi korkeasti

koulutettua tekniikan alan työvoimaa. Lounais-Suomen suotuisan taloudellisen kehityksen jatkumisen kannalta on elintärkeää, että diplomi-insinööritarpeeseen pystytään vastaamaan alueellisesti pysyvällä ratkaisulla. Syyskuussa 2018 aloitti toimintansa Teknoliakampus Turku osaamiskeskittymä; jonka ytimenä on tekniikan alan koulutustarjonnan ja tutkimuksen lisääminen alueella. Mukana keskittymässä ovat Turun yliopisto, Åbo Akademi, Turun AMK, Yrkeshögskolan Novia, Turun kaupunki ja Turku Science Park Oy.

Lisäksi Turun yliopisto on ollut mukana Fitech-yhteistyöverkoston Turkuun suunnatussa toiminnassa, jonka tulokset ovat toistaiseksi vielä vaatimattomia, lähinnä sivuainetarjonnan vahvistumista. Yrityksiin Fitech-yhteistyön piirissä tehtyjen DI-tutkintojen määrä on toistaiseksi kasvanut merkittävästi vain Turun yliopiston ja Åbo Akademin osalta.

Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään

Korkeakoulut nostavat koulutuksen laatua uudistamalla koulutussisältöjä, opetusmenetelmiä, oppimisympäristöjä ja opettajien osaamista sekä lisäämällä yhteistyötä. Korkeakoulut hyödyntävät digitalisaation tuomia mahdollisuuksia täysimääräisesti. Korkeakoulut kehittävät opiskelijavalintoja, hyväksilukumenettelyjä ja tutkintoja niin, että kansallinen ja kansainvälinen liikkuvuus lisääntyy. Korkeakoulut luopuvat pääsääntöisesti siltaopinnoista.

Korkeakoulut hyödyntävät toisen asteen tutkintoja opiskelijavalinnassa nykyistä enemmän ja luopuvat pitkäkestoisesta valmistautumisesta edellyttävistä pääsykokeista. Korkeakoulut lisäävät yhteistyötään toisen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa korkeakouluopintoihin siirtymisen nopeuttamiseksi. Valintamenettelyjä kehitetään alakohtaisessa yhteistyössä. Ensimmäistä korkeakoulututkintoa suorittavien osuutta uusista opiskelijoista kasvatetaan hyödyntämällä paikkojen varaamismahdollisuutta ensikertaisille hakijoille ja kehittämällä siirto-opiskelijoiden valintaa.

Korkeakoulut tukevat mahdollisuuksien tasa-arvoa ja edistävät tutkintojen suorittamista tavoiteajassa kaikilla tutkintotasoilla. Korkeakoulut lisäävät joustavia opiskelumahdollisuuksia sekä aiemmin hankitun osaamisen tunnustamista. Korkeakoulut monipuolistavat opiskelijoiden ohjausta ja lisäävät yhteistyötä työelämän kanssa. Toimivat ura- ja rekrytointipalvelut tukevat nopeaa valmistumista ja työllistymistä. Korkeakoulut ottavat käyttöönsä valtakunnallisen uraseurannan.

Korkeakoulut ottavat vastuuta maahanmuuttajien osaamisen ja koulutustarpeiden tunnistamisesta sekä työllistymisen edellytysten parantamisesta.

Turun yliopisto ottaa vuoteen 2018 mennessä käyttöön opiskelijavalinnan, joka ei edellytä pitkää valmistautumista. Yliopisto osallistuu alakohtaisten yhteisvalintojen kehittämiseen siten, että yhteisvalinta on käytössä pääsääntöisesti sopimuskauden loppuun mennessä ja mahdolliset valintakokeet toteutetaan yhteistyössä muiden alalla koulutusta tarjoavien yliopistojen kanssa. Yliopisto lisää ensimmäistä korkeakoulututkintoa suorittamaan valittujen osuutta kaikista uusista opiskelijoista. Yliopisto ottaa käyttöön todistusvalinnan kauppatieteen yhteisvalinnassa vuonna 2017.

Yliopisto panostaa pedagogiseen kehittämiseen ja kokeiluihin ja oppimisympäristöjen ajanmukaisuuteen. Yliopisto tukee opetushenkilökunnan digiopetustaitojen ja muiden pedagogisten taitojen syventämistä. Yliopisto lisää ja uudistaa verkko-opetusta niin, että sitä voidaan hyödyntää myös opiskelijavalinnoissa ja ympärivuotisten opiskelumahdollisuuksien tarjonnassa. Yliopisto vahvistaa koulutuksen osaamisperustaisuutta, työelämäyhteistyötä ja opiskelijoiden ohjausta. Yliopisto tarjoaa kaikille opiskelijoilleen mahdollisuuden

ympärivuotiseen opiskeluun ja yrittäjyysopintoihin vuoteen 2018 mennessä.

Tohtorikoulutettavien mentorointiohjelma, kehitys- ja työurakeskustelut sekä työelämävalmiuksien kehittymistä tukevat koulutuskokonaisuudet on vakiinnutettu kaikkiin tohtoriohjelmiin vuoden 2018 loppuun mennessä.

Yliopisto on aktiivinen erikoistumiskoulutusten kehittäjänä ja tarjoajana sekä panostaa koulutusvientiin. Yliopisto toimii yhtenä korkeakouluista, jotka neuvovat ja ohjaavat maahanmuuttajia korkeakoulutukseen ja siihen liittyvään työelämään

Kaikki yliopiston tiedekunnat laativat vuonna 2017 suunnitelman opiskelijavalinnan uudistamiseksi vuosille 2018- 2021. Valintojen uudistuessa pidettiin hakijoiden kannalta erityisen tärkeänä valintaperusteiden määrittelyä useammaksi kuin yhdeksi vuodeksi. Suunnitelmat sisältävät sekä aloituspaikkamäärien että valintatapojen tarkastelun. Keskeisiä kehittämissuuntia ovat: humanistisilla aloilla aloituspaikkojen määrän hallittu laskeminen, ylioppilastutkinnon laajempi hyödyntäminen kaikilla aloilla, siirtyminen useamman vuoden voimassa oleviin valintaperusteisiin ja yhteisvalintaan sekä uudenlaisten tapojen kehittäminen avoimen yliopiston opintojen hyödyntämiseen. Vuodesta 2020 eteenpäin kaikille aloille oikeustiedettä lukuun ottamatta valitaan vähintään 51 % uusista opiskelijoista todistusten perusteella. Useilla aloilla pidetään toisaalta tärkeänä säilyttää myös jatkossa valintakoemahdollisuus. Näilläkin aloilla laajennetaan ylioppilastutkinnon perusteella valittavien osuutta, ja valintakokeita uudistetaan sellaisiksi, etteivät ne edellytä pitkää valmentautumista. Kaikki voimakkaan hakupaineen alat (oikeustiede, kauppatiede, lääketiede, psykologia, opettajankoulutus) ovat siirtyneet tai siirtymässä valtakunnalliseen yhteisvalintaan.

Yliopiston strategiassa vuosille 2016 - 2020 on koulutuksen alueella neljä eri asiakokonaisuuksiin painottuvaa toimenpideohjelmaa, joihin sisältyi yhteensä 30 toteutettavaa toimenpidettä. Vuonna 2018 toimenpideohjelmien toteutuminen analysoitiin ja ne päivitettiin strategiakauden loppuun asti. Suurin osa koulutuksen alueelle vuosille 2016 - 2018 suunnitelluista toimenpiteistä oli toteutettu.

Vuonna 2018 vahvistettiin entisestään yhteistyötä alueen lukioiden kanssa, mikä on erityisen tärkeää todistusvalinnan lisääntyessä. Yliopistolla on sopimukset Turun, Salon, Loimaan seudun, Raision ja Kaarinan lukioiden kanssa. Kesällä 2018 järjestettiin keskustelutilaisuus alueen lukioiden rehtoreille, ja yhteistyön kehittämistä jatkettiin syksyllä lukioiden eri alojen opettajien ja opinto-ohjaajien kanssa. Lukioyhteistyölle laadittiin myös yliopistotason ohjeistus.

Ympärivuotista opiskelua on tuettu eri tavoin, ja esimerkiksi sähköinen tenttiminen on lisääntynyt voimakkaasti. Yhtenä konkreettisena esimerkkinä tästä humanistinen tiedekunta luopui kokonaan luentosaleissa pidettävien ns. kuukausitenttien järjestämisestä. Yliopiston opetustilojen tekninen varustelu on aiempina vuosina uusittu ja fyysisiä oppimisympäristöjä uudistettu uudella tavalla oppimista tukeviksi. Myös sisäisessä yliopistopedagogisessa kehittämisessä on painotettu uuden teknologian hyödyntämistä. Vuonna 2017 valmistuneen opetuksen ja oppimisen digitalisaation strategisen ohjelman toteutusta jatkettiin vuonna 2018 myös arvioimalla opetustilojen tekninen ja pedagoginen toimivuus, ja havaittuja puutteita ryhdyttiin korjaamaan. Yliopiston pedagogista ja teknistä osaamista yhdistävän "digipedatiimin" toiminta vuonna 2018 .

Koulutusvientikauppojen lukumäärä on noussut tasaisesti vuosittain alkaen vuodesta 2014:

Koulutusvientisopimuksia Turun yliopisto on solminut 4 kpl vuonna 2014, 15 kpl 2015, 31 kpl 2016, 36 kpl 2017 ja 27 kpl vuonna 2018. Vuoden 2018 aikana tehtiin useita uusia kansainvälisiä avauksia. Vuoden aikana

vahvistettiin Namibian yliopiston kanssa toteutettava tutkinto-ohjelma "Master's Degree Programme in Software Engineering" ja kiinalaisen Fudanin yliopiston kanssa toteutettava kaksoistutkinto-ohjelma "Master's Degree Programme in Future Health & Technology". Vietnamin Ho Chi Minh Cityn kansallinen yliopisto osti kyberturvallisuuteen liittyvän tietotekniikan kolmevuotisen tutkintokoulutuksen. Ohjelma on ensimmäinen koulutusvientinä toteutettava tietotekniikan koulutusohjelma Suomessa. Koulutusvientitoiminta on laajentunut siis kattamaan yhä useampia monialaisen yliopiston aloja. Koulutusviennin ensimmäinen kärkituote, Kiva-koulu on rinnalla jatkanut kasvuaan ja on levinnyt jo 18 maahan.

Turun yliopisto on yksi Suomen SIMHE-toiminnan (*Supporting Immigrants in Higher Education in Finland*) korkeakouluista, joiden tarjoaman ohjauksen ja neuvonnan ensisijaisena kohderyhmänä ovat korkeakoulukelpoiset ja korkeakoulutetut maahanmuuttajat. Turun yliopiston SIMHE-toiminnan asiakasrekrytointi ja markkinointi tapahtuu tiedottamalla palvelusta TE-toimistoja, oppilaitoksia ja eri hanketoimijoita, jotka työskentelevät maahanmuuttajien kanssa. Ohjauskeskusteluja on pidetty sekä Turun yliopistossa että TE-toimistossa.

Vuonna 2018 ohjaustapahtumia oli noin 70, joista noin puolet oli henkilökohtaisia tapaamisia ja puolet sähköpostitse tai puhelimitse tapahtuvaa ohjausta. Ohjattavia oli kaikkiaan 36 eri maasta: yleisimpinä Irak (16), Venäjä (8), Iran (4), Syyria (4), EU-kansalaisia 8. Ohjattavat olivat koulutetumpia kuin aiemmin, ja suurimmalla osalla oli suoritettuna joko alempi tai ylempi korkeakoulututkinto. Koulutustausta näkyi ohjauksen sisällöissä eli selvästi aiempaa useampi tavoitteli tutkinto-opintoja joko yliopistosta (maisteriohjelmat) tai ammattikorkeakoulusta.

Vuoden aikana suunniteltiin ja toteutettiin lisäksi B2-tason kielikurssi yliopiston suomen kielen oppiaineen kanssa. Ohjaajamme laativat artikkelin julkaisuun "Osaamisella ei ole rajoja, Vastuukorkeakoulutoiminta maahanmuuttajien integraation tukena Suomessa" (Metropolia amk:n julkaisusarja, 2018). Turun yliopisto osallistui Maamot-hankkeen työpajaan ja Maahanmuuttajien Osaamiskeskus -hankkeen valmistelutyöhön, jonka ohjausverkostossa yliopisto on mukana.

Kaikki tohtorikoulutettavat ovat tutkijakoulun ja tohtoriohjelmien systemaattisen tuen piirissä. Tohtorikoulutettavien jatkouravalmiuksien tukemien on yksi tutkijakoulun painopisteistä. Yliopistossa tammikuussa 2017 käynnistetyt tohtorikoulutettavien ura- ja kehityskeskustelut ovat keväällä 2019 osa vakiintunutta toimintaan. Keskusteluissa tavoitteena on, että tohtorikoulutettava käy osana vuosittaista edistymisen seuranta ohjaajansa kanssa kehitys- ja urakeskustelun ja tekee suunnitelmaa jatkouransa tueksi. Samalla tuetaan tohtorikoulutettavaa hankkimaan siihen tarvittavia taitoja ja päivittämään opintosuunnitelmaansa. Keskusteluihin valmistautumista tuetaan sähköisellä sovelluksella, jonka avulla ohjaaja pääsee tutustumaan ennalta tohtorikoulutettavan pohdintoihin.

Tukea jatkourapohdintoihin tohtorikoulutettava saa myös seuranta-/ohjausryhmältään, johon kaikilla Turun yliopiston tohtorikoulutettavilla on mahdollisuus. Osassa tiedekuntia seuranta-/ohjausryhmä on pakollinen. Seuranta-/ohjausryhmän käytön laajentumista myös niihin tiedekuntiin, jossa se ei perinteisesti ole ollut käytössä, on merkittävästi tukenut tutkijakoulun 2018 suositus "Hyvät seuranta-/ohjausryhmäkäytänteet".

Uuden opintojohtosäännön myötä vuosiseurantaan kytkeytyy vuodesta 2019 alkaen myös ohjaajan kanta työn edistymisestä, jolloin koulutettavan vuosiraportti ja ohjaajan kanta yhdessä ratkaisevat säilyykö tohtorikoulutettavan tutkinnonsuoritusoikeus aktiivisena.

Tutkijakoulun johdolla työelämälähtöisyyttä edistettiin tohtoriohjelmien toimintasuunnitelmien ja opetussuunnitelmien valmistelussa. Osana 2-vuotisia opetussuunnitelmia vahvistettiin ensimmäistä kertaa myös tutkijakoulun yleiskoulutustarjonta, jonka tuottamiseen kukin tiedekunta osallistuu omalla asiantuntijuudellaan. Näin koko monialaisen yliopiston asiantuntijuus tuo lisäarvoa kun esim. tutkimusetiikan, yrittäjyystaitojen, juridiikan, viestinnän ja pedagogiikan koulutusta on tarjolla kaikille tohtorikoulutettaville. Lisäksi tällä OPS kaudella 2018-2020 kaikissa tohtoriohjelmissa on ensimmäistä kertaa mahdollista sisällyttää tutkintoon tutustuminen asiantuntijatehtävään -osio.

Mentorointiohjelma on laajentunut ja vakiintunut ja vuodesta 2018 lähtien kaikki tohtorikoulutettavat ja post doc -tutkijat rahoituslähteestä riippumatta pääsevät mukaan Åbo Akademin kanssa yhdessä järjestettävään mentorointiohjelmaan.

Ohjaajille on tarjottu koulutusta ja tietoa uraohjaamisesta, mentoroinnista sekä yleisesti että osana väitöskirjatyön ohjaajakoulutusta. Yliopiston työelämäpalvelut on tuottanut ura- ja kehityskeskustelujen tueksi myös uraohjaus-verkkomateriaalin. Lisäksi työelämäpalvelut tarjoavat koulutuksia ja muita palveluitaan myös tohtorikoulutettaville.

Tutkimuksella ja innovaatiotoiminnalla vaikuttavuutta, kilpailukykyä ja hyvinvointia

Korkeakoulut tukevat uusia lupaavia tutkimusaloja sekä kansainvälisen huipun tuntumassa kehittyviä tutkimussuuntia. Korkeakoulut ovat sitoutuneet avoimeen toimintakulttuuriin ja avoimen tieteen käytänteisiin kaikilla organisaation tasoilla. Korkeakoulut tukevat kansallisen osaamis pääoman kasvua mm. avoimen tieteen ja tutkimuksen sekä käyttäjälähtöisen kehittämis- ja innovaatiotoiminnan toimenpitein.

Korkeakoulut kehittävät tutkimuslaitosten sekä muun työ- ja elinkeinoelämän kanssa pitkäjänteisesti yhteisiä tutkimusympäristöjä, joilla on edellytykset menestyä kansainvälisessä ja monitieteisessä toimintaympäristössä. Korkeakoulut vahvistavat tutkimuslaitos- ja työelämäyhteistyötä ja kokoavat sitä tukevaa osaamistaan sekä kehittävät toimintatapojaan tutkimustulosten ja innovaatioiden kaupallistamiseksi.

Korkeakoulut kokoavat tutkimusrahoitusasiantuntemustaan sekä kehittävät toimintatapojaan ja keskinäistä yhteistyötään siten, että niillä on paremmat edellytykset hankkia laadullisesti kilpailtua, täydentävää rahoitusta strategiansa ja profiilinsa mukaiseen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotyöhön ja sekä taiteelliseen toimintaan.

Turun yliopisto vahvistaa innovaatiotoimintojen kautta tiedon ja osaamisen siirtymistä ja innovaatioiden kaupallistamista ympäröivään yhteiskuntaan sekä vahvistaa alueellista elinkeinoelämää yhdessä muiden alueellisten toimijoiden kanssa. Yliopiston avoimen tieteen toimintapa nousee sopimuskauden aikana tasolle viisi.

Yliopiston strategian toimenpideohjelma "Aktiivinen innovaatiotoiminta" tavoitteena on innovaatiopotentialin laaja-alainen tunnistaminen ja tiedon siirtyminen yliopistoista yrityksiin ja julkisiin palveluihin. Yliopisto tehostaa sisäisiä prosessejaan ja seuraa innovaatioaktiivisuutta systemaattisesti.

Turun yliopisto, Åbo Akademi, Turun ammattikorkeakoulu, Yrkeshögskola Novia ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri ovat lisänneet merkittävästi yhteistyötään, mikä on vahvistanut alueellista

innovaatioekosysteemiä. Yhteistyössä on toteutettu koulutuksia, yritysvierailuja ja sijoittajatapaamisia. Turun yliopisto, Åbo Akademi, Itä-Suomen yliopisto ja Oulun yliopisto ovat laatineet taustaselvityksen mahdollisesta yhteisestä kansainvälisestä markkinointi- ja myyntiorganisaatiosta teknologian ja osaamisen siirtoon ja kaupallistamiseen (Knowledge Transfer Finland). Yhteistoiminnon pilotointi käynnistyi Life Science teemalla Life Science Accelerator -ohjelman sisällä (Turku Science Park koordinoi). Ohjelmassa hankkeet saavat synergiaetujen lisäksi sijoittaja-, mentori- ja yrityskontakteja. LSA ohjelman tavoitteena on olla kansallinen toiminto. Kansallisen yhteistyön puitteissa on selvitetty myös TY:n ja VTT:n diagnostiikkaosaamista ja synergiaa. Yhteistyön tiivistymisen myötä yksi TY:n ja VTT:n tutkimusyhteistyöstä poikunut innovaatio on jo lisensoitu suomalaiselle PK-yritykselle ja tuote on myynnissä niin kotimaassa kuin kansainvälisillä markkinoilla.

Yliopisto on aktiivisesti lisännyt henkilökunnan tietoisuutta osaamisen hyödyntämisen alueella. Tutkijoille on laadittu opas tutkimustulosten suojaamiseksi ja kaupallistamiseksi ja IPR-koulutusta on otettu mukaan tutkintokoulutukseen ja henkilöstökoulutuksiin. Tiedekunnissa on käynnistetty Innovation Scout toiminta. "I-scoutit" toimivat tutkimusryhmien lähellä Innovaatiopalveluiden kouluttamana verkostona.

Keksintöilmoitusprosessin rinnalle on otettu käyttöön kevyempi innovaatioaihioilmoitusprosessi, innovaatioiden varhaisemman tunnistamisen lisäämiseksi ja toiminnan tehostamiseksi. Turun yliopisto on kouluttanut aktiivisesti myös innovaatiotoiminnastaan vastaavaa henkilöstöä ja yhdelle Turun yliopiston innovaatioasiamiehistä myönnettiin 2017, ensimmäisenä Suomessa, Registered Technology Transfer Professional (RTTP) -status Alliance of Technology Transfer Professionals -organisaatiolta (ATTP).

Yliopistossa käynnistyi 2016 yritysyritysyritys Intoa! Lean Business, jonka avulla pyritään vastaamaan paremmin yritysten tuotekehitys- ja liiketoiminnan kehityshaasteisiin. Ohjelmassa tarjotaan tutkijoille ja opiskelijoille mahdollisuus osallistua start up -maiseen tuotekehitystoimintaan, joka toteutetaan aidon yritystapauksen avulla. Intoa! Lean Business -ohjelma mahdollistaa samalla kertaa sekä tutkijoiden oppimisprosessin että matalan kynnyksen ratkaisun yritysten T&K -haasteisiin. Ohjelmassa on toteutettu jo kolme Intoa! Lean Business -hanketta/projektia.

Yliopiston tiedekuntien ja yksiköiden välille rakennetaan strategiakaudella koordinoitu toimintamalli elinkeinoelämäyhteistyön ja palveluiden toteuttamiseksi. Mallia varten kartoitetaan ja tiivistetään yliopiston toimijoiden verkostoa ja mallinnetaan keskitetysti operoitu palveluprosessi. Yliopisto tarjoaa sidosryhmilleen erilaisia palveluita esim. tutkimusyhteistyö, räätälöidyt tutkimus- ja koulutuspalvelut, opiskelijaprojektit sekä yhteistyö- ja kehittämishankkeet. Palveluja koordinoi yritysasiainmies.

Yliopistossa on laadittu yrittäjyyskoulutuksen ja yrittäjyyden strategia, jonka tavoitteena on kehittää ja ylläpitää yrittäjämäistä asennetta ja yrittäjyyttä tukevaa toimintatapaa arvostavaa kulttuuria koko yhteisössä. Yrittäjyys ei rajoitu yritystoimintaan, vaan kyse on tutkimuksen ja opetuksen sisällöistä ja menetelmistä sekä niiden kytkeytymisestä työelämä- ja ongelmalähtöisesti reaali maailmaan. Toiminnan tavoitteena on kasvattaa yliopistoyhteisössä kiinnostusta yrittäjyyteen ja yrittäjämäiseen toimintaan niin yksilö- kuin yksikkötasolla.

Yliopiston kaikkien alojen opiskelijat pystyvät tällä hetkellä sisällyttämään tutkintoonsa yrittäjyysopintoja. Lisäksi yliopisto kehittää OKM:n erityisavustuksella (2018-2020) yhdessä kansallisen konsortion kanssa yrittäjyysosaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen (AHOT) ja yrittäjyysosaamista kerryttävän työskentelyn opinnollistamiseen liittyviä käytänteitä joustavampien opintopolkujen mahdollistamiseksi ja

korkeakouluopiskelijoiden työelämään siirtymisen nopeuttamiseksi.

Yrittäjyyteen ja yrittäjämäiseen toimintaan liittyvän arvostuksen lisäämiseksi yliopisto on myöntänyt vuodesta 2016 alkaen vuosittaisen yrittäjyystekopalkinnon kannustuksena ja tunnustuksena henkilölle tai tiimille, joka on onnistuneesti ja oma-aloitteisesti edistänyt yrittäjämäistä asennetta ja toimintaa Turun yliopistossa. Palkinnon suuruus on 30 000 euroa ja sen rahoittaa ulkoinen yhteistyökumppani. Yliopistossa toteutetaan myös vuosittain kaksi isoa yrittäjyyspäivä-tapahtumaa.

Yliopistossa on luotu pysyvät tiedotuskanavat yliopiston yrittäjyyden ja yrittäjämäisen toiminnan aktivoimiseksi ja lisäämiseksi sekä rakennettu opiskelijoiden ja henkilökunnan tueksi Yrittäjyyspolku -malli, joka määrittelee koulutus- ja tukitarjonnan kullekin kohderyhmälle, kussakin opiskelun ja yrittäjyysprosessin vaiheessa. Yrittäjyysviestinnän avulla jaetaan tietoa niin yrittäjyyskoulutuksesta kuin tutkimuksen kaupallistamisesta sekä tutkimuslähtöisestä yrittäjyydestä. Yliopistossa on otettu käyttöön myös yrittäjyyden pelisäännöt, jotka selventävät käytäntöjä henkilökunnan tutkimustoiminnan ja yrittäjänä toimimisen yhdistämiselle.

Yliopistossa on käynnissä lukuisia yrittäjyyttä tiedekunnissa tukevia toimintoja esim. Entrepreneurship champion -verkostotoiminta. Championit toimivat yhteyshenkilönä yrittäjyysopetukseen liittyvissä asioissa ja opettajien vertaisapuna sekä tukevat opiskelijoita yrittäjyyden polulla. Opetushenkilökunnalle on tarjolla myös Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta yliopisto-opetuksessa -henkilöstökoulutus tukemaan yrittäjyyden opetus sisältöjen ja -menetelmien integroimista osaksi muiden aineiden opetusta.

Yliopiston OpenUTU -projekti on jatkanut toimintaansa aktiivisesti. Turun yliopistossa on hyväksytty data- ja julkaisupolitiikka jo vuonna 2016. Niiden toimenpideohjelmia on edistetty hyvin laajasti. Julkaisupolitiikan ja sen toimenpiteiden tuloksia on esim. Turun yliopiston avoimen julkaisuiden merkittävän osuuden kasvu (v 2018 noin 46,4 % julkaisuista oli avoimia). Esimerkkejä datapolitiikan toimenpiteiden aikaansaannoksista ovat mm moniammatillisesti suunniteltu ja heti täyteen tullut datanhallinnan kurssi sekä tutkimuksenaikaisen datanhallinnan tietotekniset ratkaisut (ml. kansallisten palveluiden käyttö).

Kolmantena avoimen tutkimuksen linjauksena Turun yliopistossa hyväksyttiin avoimen tutkimuksen politiikka vuonna 2018. Kyseinen politiikka ohjaa tutkimuksena avoimuuteen koko tutkimusprosessin ajan huomioiden myös menetelmien, lähdekoodien ja tutkimusprosessin avaamisen sekä tutkimuksen näkyvyyden vaikuttavuuden ja kansalaisten osallistamisen. Politiikka valmisteltiin avoimella alustalla ja sen valmistelussa oli aktiivisesti mukana Turun yliopiston tutkijoita. Vuoden 2019 kevään aikana on aloitettu kyseisen politiikan toimenpiteiden toteuttaminen.

Avoimen tieteen toimintakulttuurin saavuttamiseksi on saatavilla paljon koulutusta, ohjeistusta ja tukipalveluita. Koulutuksia on pidetty yksiköiden aamukahvitilaisuuksissa, viikkopalavereissa, tiedekuntien henkilöstökoulutuksissa sekä osana jatko-opiskelijoiden koulutusta. Tietoa julkaisuiden ja datan avoimuuden hallinnasta on koottu sähköisiin oppaisiin.

Turun yliopistossa on kuvattuna tutkimusdatainfrastruktuuri ja -dataan liittyvät palvelut. Turun yliopiston kokonaisarkkitehtuurikuvausta on hyödynnetty myös muissa alueen korkeakouluissa ja sairaanhoitopiirissa. Tietosuoja-asetukseen liittyen yliopistossa on tietokanta henkilötietoja sisältävän datan kirjaamiseen. A.o. järjestelmään kirjaamalla saadaan myös datan hallinnolliset metatiedot, jotka tullaan mahdollisuuksien

mukaan avaamaan ja linkittämään tutkijan www-sivujen julkiseen profiiliin. Norkko (siitepölyennuste) on esimerkki siitä, miten tutkimusdataa on yhtäältä avattu (Zenodossa), mutta samalla hyödynnetty kaupalliseen sovellukseen. Keskustelu ja päätökset liittyen aineistojen hinnoitteluun ja liiketoimintamahdollisuuksien edistämiseen on kuitenkin vasta alussa.

Yliopiston avoimen tieteen verkkosivut on juuri päivitetty ja sieltä löytyy myös avoimen tutkimukseen liittyvää seurantatietoa. Verkkosivuille on myös tuotu tietoa siitä, miten Turun yliopiston tutkimus vaikuttaa yhteiskunnassa ja miten kansalaisia osallistetaan tutkimukseen.

Turun yliopistossa on käytössä OpenIris-tutkimuslaitetietokanta, jossa on avoimesti saatavilla ja varattavissa laiteaika. Lisäksi Turun yliopistossa viimeistelyvaiheessa oleva tutkimusinfrastruktuuriohjelma huomioi tutkimusinfrastruktuurien avoimuuden politiikat. Yliopistossa on ollut sisäisesti haettavissa rahoitusta tutkimuslaitteiden ja tutkimusaineistojen hankintaan ja hyödyntämiseen. Myönteisen rahoituspäätöksen yhtenä ehtona oli avoimuuden huomioiminen esim. hankittavien laitteiden tai aineistojen käytössä.

Yliopiston avoimen tieteen asiantuntijat ovat aktiivisesti mukana kansallisissa avoimen tieteen kehittämisen työryhmissä (esim TUHA ja TSV:n avoimen tieteen ryhmät) sekä alueellisissa työryhmissä.

Seuraava askel Turun yliopiston avoimen tieteen toimintakulttuurin edistämässä on pohtia, miten tutkijan meritoitumisessa sekä tutkijan ja tutkimuksen arvioinnissa huomioidaan avoimuuden lähtökohdat. Turun yliopistossa on tutustuttu DORAn San Franciscon julistukseen ja tavoitteena on saada tutkimusedellytykset sellaiseen malliin, jotta julistus voidaan allekirjoittaa ja käytännössä toimia sen mukaisesti.

Innovaatioaktiivisuus- seurantaluvut 2012 - 2018

Seurantatieto	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Innovaatioaihiot	89	81	64	89	119	137	121
Keksintöilmoitukset	24	29	24	38	30	38	27
Yliopisto ottanut oikeudet	8	12	14	9	9	15	12
Uudet prioriteettihakemukset	5	4	4	10	8	11	6
Uudet myönnetyt patentit	14	11	11	20	29	42	22
Patenttiperheet	23	25	29	38	46	40	33
Patenttihakemukset	35	41	83	141	151	144	157
Myönnetyt patentit	46	57	68	80	110	152	135
Myynti- ja lisensointisopimukset	18	24	30	35	43	50	57
Koulutusvienti			4	15	31	36	27
Start up yritykset	3	2	2 (3)	3	2	5	3

Korkeakoulu yhteisö voimavarana

Korkeakoulut arvioivat ja kehittävät suunnitelmallisesti johtamista ja asiantuntijatyön edellytyksiä kaikilla organisaatiotasoilla. Korkeakoulut toteuttavat hyvää ja avointa henkilöstöpolitiikkaa sekä ottavat työhyvinvoinnin tarkastelussa käyttöön yhtenäisen ja vertailukelpoisen työvälineen. Korkeakoulut edistävät tasa-arvoa ja moniarvoisuutta henkilöstöpolitiikassaan sekä perustehtäviensä sisältöjen kehittämisen kautta. Korkeakoulu yhteisöä vahvistetaan henkilöstön osaamista kehittämällä, verkostoitumalla, kansainvälisillä rekrytoinneilla sekä hyödyntämällä opiskelijoiden osaamista. Korkeakoulut ottavat merkittävän roolin toiminta-alueensa kulttuurisen monimuotoisuuden vahvistamisessa.

Korkeakoulut kuulevat ja sitouttavat henkilöstöä ja opiskelijoita johtamis-, organisaatio- tai muiden uudistusten varhaisessa vaiheessa siten, että korkeakoulu yhteisön jäsenet voivat vaikuttaa ja ottaa vastuuta muutoksista. Korkeakoulut hyödyntävät opiskelija- ja henkilöstöpalautejärjestelmiä sekä digitalisaation mahdollisuuksia toimintakulttuurin ja käytäntöjen kehittämisessä.

Hyvinvoiva yhteisö on yksi neljästä Turun yliopiston strategian 2016-2020 pääteemasta. Tämän pääteeman alle kuuluu myös yliopiston hallinnon ja tukipalvelujen kehittäminen. Yliopiston koko hallinto- ja toimistohenkilökunta on strategiakaudella keskitetty yliopiston yhteisiin palveluihin. Muutos on ollut yliopistotasolla suuri ja sitä on viety eteenpäin maltilla ja yliopistoyhteisöä kuullen. Palveluista kerätään säännöllisesti palautetta ja palautteen perusteella tehdään tarvittaessa muutoksia. Palveluita keskittämällä on tehostettu toimintaa ja vähennetty toimisto- ja hallintohenkilökuntaa luonnollisen poistuman myötä noin 10 %. Osana muutosta on uudistettu palveluita ja yhdenmukaistettu prosesseja. Tämä mahdollistaa aiempaa

paremmin mm. digitalisaation hyödyntämisen. Ensimmäinen chatbot on aloittanut työnsä yliopistolla keväällä 2019. Yhteisille palveluille on laadittu digiohjelma ja toimenpideohjelma.

Hallitus hyväksyi uuden henkilöstöohjelman keväällä 2018. Ohjelman päätavoitteet ovat:

- Rakentaa Turun yliopistosta paras paikka tehdä työtä
- Toteuttaa aktiivista henkilöstösuunnittelua ja tehdä osaavaa rekrytointia
- Kehittää henkilöstön osaamista ja esimiestyötä

Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuus sellaiseen ammatilliseen kehittymiseen, joka tukee yliopiston perustehtävien ja tukipalveluiden toteuttamista. Työntekijän kanssa käydään vähintään kerran vuodessa kehityskeskustelu. Esimiehille tarjotaan sekä lyhyt- että pitkäkestoista esimieskoulutusta esim. seuraavista teemoista: korkeakouluhallinnon ja johtamisen opintokokonaisuus, rekrytointivalmennus, esimiehen vastuut ja velvollisuudet, tietosuoja ja digiosaaminen. Yliopistolla on oma "Hyvä akateeminen johtajuus tulevaisuuden yliopistossa" -ohjelma. Valmennusryhmiä on ollut kuusi ja valmennukseen on osallistunut yhteensä 80 henkilöä. Vuosittain järjestetään valmennus vähintään yhdelle uudelle ryhmälle. Esimiehille tarjotaan myös työnohjausta, coachingia ja mentorointia. Opetushenkilökuntaa kannustetaan ja tuetaan pedagogisten taitojen kehittämisessä ja uusien opetusteknologioiden käyttämisessä. Tohtorikoulutettaville ja post doc tutkijoille järjestetään vertaismentorointia yhteistyössä Åbo Akademin kanssa. Kansainvälistä henkilöstä tuetaan kotoutumisessa. Tukipalveluita kehitetään jatkuvasti, jotta ne vastaavat yliopiston kansainvälistymistavoitteita.

Yliopiston sisäisessä Nuoret tutkijat -hankkeessa tuetaan varhaisessa vaiheessa olevien tutkijoiden työelämätaitoja, tarjotaan vertaistukiryhmiä sekä toteutetaan väitöskirjaohjaajien ohjaajakoulutusta. Turun yliopisto on sitoutunut edistämään Tutkijoiden eurooppalaisen peruskirjan periaatteita ja säännöstöä tutkijoiden työhönotosta ja tämän perusteella Euroopan komissio on myöntänyt Turun yliopistolle oikeuden käyttää HR Excellence in Research -tunnusta.

Yliopiston yhteisissä palveluissa toimii erillinen Hyvinvointipalvelut -yksikkö, johon on koottu sekä opiskelijoiden että henkilöstön työkykyä ja hyvinvointia tukevat toiminnot. Kyseessä on uudenlaisesta strategisen kehittämisen toiminnosta, jossa painopisteenä on koko yliopistoyhteisön ennaltaehkäisevä työkyvyn ja hyvinvoinnin tukeminen. Yliopistossa on käytössä malli varhaisesta tuesta ja puheeksi ottamisesta. Yksiköiden työtehtävät ja työolosuhteet pyritään järjestämään niin, että ne edistävät henkilöstön työhyvinvointia. Työterveyshuollossa painotus on ennaltaehkäisevässä toiminnassa. Vuonna 2018 sen osuus työterveyshuollon kustannuksista oli 46 %. Yliopistossa on käytössä koko henkilöstölle säännöllisesti tehtävä työhyvinvointikysely, jonka tulosten pohjalta toteutetaan työhyvinvoinnin kehittämistoimia. Yliopistossa on yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma. Esteettömyysohjelman laadinta on työn alla. Opiskelijoiden varhaisen tukemisen malli (OpiskelijaVartu) on otettu käyttöön kaikissa tiedekunnissa syksyllä 2018.

Tunnustukseksi työntekijöiden työhyvinvoinnin hyväksi tehdystä työstä, Turun yliopistolle myönnettiin 9.5.2017 Sitran ja Sosiaali- ja terveysministeriön Työelämäpalkinto 2017. Perusteluna oli muun muassa se, että yliopiston toimintamallit poikkeavat edukseen toimialan peruskäytännöistä ja niitä voidaan soveltaa myös muilla työpaikoilla.

3. TURUN YLIOPISTON TEHTÄVÄ, PROFILI JA VAHVUUSALAT

Tehtävä ja profiili

Turun yliopisto profiloituu kansainvälisesti korkeatasoisena tiedeyliopistona, joka hakee tieteenalojen rajapinnoille sijoittuvia tieteellisiä läpimurtoja strategian mukaisilla vahvuusaloilla. Turun yliopisto on yrittäjyysyliopisto.

Vahvuusalat ja uudet, nousevat alat

Turun yliopisto on määritellyt kuusi temaattista kokonaisuutta, joista vahvuusaloikseen 1) lääkekehitys ja diagnostiikka (yhdessä ÅA:n kanssa), 2) lapset, nuoret ja oppiminen sekä 3) kulttuurinen muisti ja yhteiskunnan muutos sekä nousevina aloina 4) biotulevaisuus, 5) digitaaliset tulevaisuudet sekä 6) meri ja merenkulku.

Turun yliopisto on määritellyt strategiassaan kuusi temaattista kokonaisuutta, joista vahvuusaloiksi on määritelty yllä mainitut. Temaattisten kokonaisuuksien vahvistamista on tuettu Suomen Akatemian yliopistojen profiloitumisen tukemiseen tarkoitettulla rahoituksella. Varsinais-Suomen positiivisen rakennemuutoksen myötä erityisesti Digitaaliset tulevaisuudet ja Meri ja merenkulku -kokonaisuuksien merkitys on kasvanut, ja toisaalta Lääkekehitys ja diagnostiikka -kokonaisuus on menestynyt niin perus- kuin soveltavassa tutkimuksessa.

Turun yliopisto sai rahoituksen yhdessä THL:n kanssa toteutettavalle INVEST lippulaivalle. Hanke keskittyy yhteiskunnallisen eriarvoisuuden vähentämiseen ja hyvinvointivaltion uudistamiseen. Lasten, nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvointia parannetaan uusia interventioita kehittämällä. INVEST lippulaiva on aluillaan, mutta se nousee ehdottomasti Turun yliopiston tutkimuksen vahvuusalaksi. Lippulaivatutkimuksessa yhdistyy sosiologian, sosiaalipolitiikan, psykologian ja lasten psykiatrian tutkimus Turun yliopistossa. INVEST on osa Turun yliopiston lapset, nuoret ja oppiminen vahvuusala ja se lisää yliopiston kansainvälistä näkyvyyttä ja korostaa yliopiston roolia vahvana ja vaikuttavana tiedeyliopistona.

4. TUTKINTOTAVOITTEET

Tavoitteet	Vuosina 2017 - 2020 keskimäärin
Ylemmät korkeakoulututkinnot	1 635
Kasvatusalat	280
Terveys- ja hyvinvointialat	40
Taiteet ja kulttuurialat sekä humanistiset alat	265
Yhteiskuntatieteet ja palvelualat	170
Liiketalous, hallinto ja oikeustieteet	365
Luonnontieteet	210
Tietojenkäsittely ja tietoliikenne sekä tekniikan alat	120
Hammaslääketiede	40
Lääketiede	145
Yliopistokohtaiset tavoitteet	
Tohtorin tutkinnot	152
Alemmat korkeakoulututkinnot	1 600

Turun yliopiston opettajankoulutuksen tutkintotavoitteet kaudella 2017-2020 ovat vuosittain: lastentarhanopettajat 80, erityislastentarhanopettajat 35, luokanopettajat 191, erityisluokanopettajat ja erityisopettajat 80, humanistiset oppiaineet 70 ja matemaattis-luonnontieteelliset oppiaineet 50.

Yliopisto vähentää humanistisen alan opettajankoulutusta. Yliopisto suuntaa sopimuskaudella kasvatustieteellisen koulutusalan sisäänottojaan yleisestä kasvatustieteestä opettajankoulutuksen kasvaviin koulutustarpeisiin (lastentarhan- ja luokanopettajakoulutus, erityisopetuksen opettajatarpeet). Yliopisto lisää lastentarhanopettajakoulutuksen sisäänottoa 40 opiskelijalla vuodesta 2017 alkaen.

Yliopisto suuntaa yhteiskuntatieteellisen alan koulutustarjontaa vahvemmin sosiaalityön kelpoisuuden tuottavaan koulutukseen.

Yliopisto on sitoutunut nostamaan lastentarhanopettajakoulutuksen sisäänottoa (v. 2017; 80) 40:llä opiskelijalla vuosina 2018 ja 2019 sekä 60:llä opiskelijalla vuosina 2020 ja 2021. Vuoden 2018 opiskelijavalinnassa opiskelupaikan vastaanotti kiintiön (120) mukainen määrä opiskelijoita.

Yliopisto jatkaa yhteiskuntatieteellisen alan koulutustarjonnan suuntaamista sosiaalityön kelpoisuuden tuottavaan koulutukseen.

5. RAHOITUS

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää yliopistolle perusrahoitusta yliopistolaissa säädettyjen tehtävien toteuttamiseksi yliopistolain (558/2009) 49§:n, yliopistoista annetun valtioneuvoston asetuksen (770/2009) 5, 6 ja 7 §:n ja yliopistojen perusrahoituksen laskentakriteereistä annetun opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksen (331/2016) perusteella yhteensä 177 166 000 euroa momentilta 29.40.50 seuraavasti:

a) Laskennallisin perustein määräytyvään perusrahoitukseen 158 114 000 euroa.

Yliopiston valtakunnallisina tehtävinä on otettu huomioon Pet -keskus, ESO -keskus, sektoritutkimus (Ruse - koulutussosiologian tutkimuskeskus, tulevaisuuden tutkimus) ja harjoittelukoulu. Perusrahoitukseen sisältyy vuosittain yhteensä 8 020 000 euroa (rahoitustaso vuonna 2017) kauden 2017-2020 valtakunnallisten tehtävien perusteella.

Strategiarahoitusta kohdennetaan yliopiston strategian mukaiseen toimintaan 17 900 000 euroa vuonna 2017, 17 400 000 euroa vuonna 2018, 15 200 000 euroa vuonna 2019 ja 14 600 000 euroa vuonna 2020 ottaen huomioon yliopiston strategia ja sopimuksessa nimetyt strategisen kehittämisen toimenpiteet. Strategiarahoituksen kohdentamisessa on otettu huomioon erityisesti:

- Turun seudun korkeakouluysteistyön vahvistaminen
- Kansainvälisen ja kansallisen tason tutkimusinfrastruktuurien vahvistaminen
- Digitaaliset oppimisympäristöt
- Opetus- ja tutkimusaineistojen laaja avoimuus
- Yrittäjyyden ja yrittäjyyskoulutuksen vahvistaminen
- Osaamisen hyödyntämisen ja yritysysteistyön toimintamallien kehittäminen
- Lääketieteellisen koulutuksen laajentaminen kaudella 2013-2016
- Koulutuksen uudelleen järjestäminen ml. lastentarhaopettajakoulutuksen laajentaminen
- Toimintamallien kehittäminen maahanmuuttajien korkeakoulutukseen ja työelämään ohjaamiseen

b) Yliopiston valtionrahoitukseen sisältyy vuonna 2017 lisäksi 3 321 000 euroa yliopistolain (558/2009) mukaista rahoitusta laskennallisin perustein määräytyvään perusrahoituksen ulkopuolella.

Arvonlisäverolain (1501/1993) 39 §:ssä ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä yliopistojen muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen osuus yliopistoille aiheutuneista kustannuksista yhteensä 15 731 000 euroa.

Myönnettyä rahoitusta ei käytetä elinkeinotoiminnan tukemiseen.

- Turun seudun korkeakouluysteistyön vahvistaminen

Katso kohta "Vahvat korkeakouluyksiköt osaamisen uudistajina"

- Kansainvälisen ja kansallisen tason tutkimusinfrastruktuurien vahvistaminen

Turun yliopisto on yhdessä Åbo Akademin kanssa osallistunut aktiivisesti euroopalaisen EuroBioimaging-verkoston organisointiin ja sekä johtokeskuksen että Suomen kansallisen keskuksen käynnistämiseen Turussa. EuroBioimaging on edennyt ERIC vaiheeseen ja Turun yliopiston on tukenut itsenäisen euroopalaisen tutkimusinfrastruktuuriorganisaation pääkonttorin perustamista Turkuun mm tarjoamalla lakiosaamista. Turun yliopisto toimii ESS (European Social Survey) infrastruktuurin kansallisena noodina. Lisäksi Turun yliopisto on lisännyt omaa rahoitusosuuttaan Suomen ESO-keskuksessa ja jatkanut Biokeskus Suomen rahoitusta. Yliopisto on myös aktiivisesti osallistunut biopankkitoiminnan kehittämiseen. Yliopiston osaksi omistama Auria-biopankki on nyt liittynyt kansalliseen biopankkiverkostoon (BBMRI), joka liittyy suomalaiset biopankit osaksi eurooppalaista BBMRI-ERIC-verkostoa. Lisäksi yliopisto osallistuu kansallisen syöpäkeskus -mallin kehittämiseen. Läntinen syöpäkeskus on nyt liittynyt Kansalliseen syöpäkeskukseen (FICAN).

Turun yliopiston ja Aarhusin yliopisto ottavat vuoden 2019 aikana vastuulleen yhteispohjoismaisesti rahoitetun ja kehitetyn NOT teleskoopin toimintaedellytysten jatkamisen La Palman saarella Espanjassa.

- Digitaaliset oppimisympäristöt

Katso kohta "Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään"

- Opetus- ja tutkimusaineistojen laaja avoimuus

Opetus ja tutkimusaineistojen avoimuus ovat osa yliopiston datapolitiikan toimenpideohjelmia, jossa mm. tutkijoita koulutetaan ja neuvotaan tutkimusaineistojen avaamisessa ja korostetaan aineistohallintasuunnitelman merkitystä. Esimerkiksi Suomen Akatemian rahoitushakujen yhteydessä on järjestetty useita DMPTuuli työpajoja aineistohallintasuunnitelman tekemisen helpottamiseksi ja tiedon levittämiseksi. Turun yliopistossa on kuvattuna tutkimusdatainfrastruktuuri ja tutkimusdatan hallinnollisten metatietojen kirjaamiseen on olemassa tietokanta. Ennen varsinaista käyttöönottoa tutkimusdatan metatietojen kirjaamisen palveluita parannetaan ja tietokannan yhteensopivuus CSC:n palveluiden kanssa huomioidaan. Opetukseen on tuotettu yliopiston ppt-pohja CC BY lisenssillä varustettuna. Näin pyritään edistämään sitä, että opettajat voisivat tehdä ppt-materiaalinsa sellaiselle pohjalle, joka on avoimesti saatavilla, mutta he saavat silti meriitin työstä itselleen. OpenUTU koulutusmoduuleissa on osuus, jossa kerrotaan opetusmateriaalien ja opetusvideoiden lisensseihin liittyvistä kysymyksistä. Opettajakunnan suunnasta on noussut kiinnostusta avoimien kurssien esim. MOOC kurssien järjestämiseen.

- Yrittäjyyden ja yrittäjyyskoulutuksen vahvistaminen

Katso kohta "Tutkimuksella ja innovaatio toiminnalla vaikuttavuutta, kilpailukykyä ja hyvinvointia"

- Osaamisen hyödyntämisen ja yritys yhteistyön toimintamallien kehittäminen

Katso kohta "Tutkimuksella ja innovaatio toiminnalla vaikuttavuutta, kilpailukykyä ja hyvinvointia"

- Lääketieteellisen koulutuksen laajentaminen kaudella 2013-2016

Lääketieteen koulutusohjelman aloituspaikkamäärä vuonna 2012 oli 120. Vuosiksi 2013 - 2016 lääketieteen koulutusohjelman aloituspaikkamäärää nostettiin 153:een. Koulutus on edennyt suunnitellulla tavalla ja ensimmäiset opiskelijat laajennuksesta valmistuvat keuhalla 2019.

- Koulutuksen uudelleen järjestäminen ml. lastentarhaopettajakoulutuksen laajentaminen

Yliopisto on sitoutunut nostamaan lastentarhanopettajakoulutuksen sisäänottoa nykyisestä (80) 40:llä opiskelijalla vuosina 2018 ja 2019 sekä 60:llä opisekljoilla vuosina 2020 ja 2021: Vuoden 2018 opiskelijavalinnassa paikan vastaanotti kiintiön (120) mukainen määrä opiskelijoita. Rauman kampuselle rakennetaan parhaillaan yhteistyössä Rauman kaupungin kanssa, harjoittelupäiväkotia - PikkuNorssia. Harjoittelupäiväkodin konsepti vastaa opettajankoulutuksen harjoittelukouluja ja se mahdollistaa varhaiskasvatukseen ja lastentarhanopettajien koulutuksen kehittämiseen liittyvän tutkimustoiminnan ja toisaalta lastentarhanopettajiksi opiskelevien harjoittelun aidossa päiväkotiympäristössä.

- Toimintamallien kehittäminen maahanmuuttajien korkeakoulutukseen ja työelämään ohjaamiseen

Katso kohta "Laadukkaasta koulutuksesta nopeammin työelämään"

6. RAPORTOINTI

Yliopisto raportoi toiminnastaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa sekä vuosittaisessa erillisraportissa sopimuksen tavoitteiden ja korkeakoulun strategian toteuttamisen keskeisten toimenpiteiden toteutumisesta. Yliopisto myös perustelee mahdolliset poikkeamat sovittujen tavoitteiden toteutumisesta tai

toimenpiteiden ajoituksessa. Rahoituksen käytöstä raportoidaan yliopistojen taloushallinnon koodiston mukaisesti. Yliopisto informoi ennakoivasti, vuosiraportoinnin ulkopuolella ministeriötä rakenteellisista uudistuksista, joilla on merkittäviä henkilöstövaikutuksia.

Opetus- ja kulttuuriministeriö varmistaa sopimuskauden aikana vuosittain, että korkeakoulu on käynnistänyt tai edennyt sopimuksen mukaisissa toimenpiteissä. Mahdollisissa ongelmatilanteissa OKM käy vuosittain alkusyksystä tarkentavan keskustelun korkeakoulun kanssa aiemmin päätetyn strategiarahoituksen tason tarkistamiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö arvioi sopimuksen toteutumista ministeriön kirjallisessa palautteessa, ohjaukseen liittyvien korkeakouluvierailujen yhteydessä ja osana vuotuista tilastoseurantaa.

ALLEKIRJOITUKSET

Tätä sopimusta on tehty kaksi samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle.

Tapio Kosunen
Ylijohtaja

Matti Rihko
Hallituksen puheenjohtaja

Hannu Sirén
Johtaja

Kalervo Väänänen
Rehtori

LIITTEET